

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Gaute Ivar Krogfjord

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret - Ørland kommune	

Barset felleskommunale vannverk IKS - endring i selskapsavtale

Vedlegg:

- 1 Saksbehandling i Barset felleskommunale vannverk IKS - styre og representantskap
- 2 Uttalelse fra Fosen Kommunerevisjon IKS

Sakens bakgrunn og innhold

Det vises til vedlagte sak oversendt fra representantskapet i Barset felleskommunale vannverk IKS, som har lagt frem et forslag om å endre BFVs selskapsavtale.

Bakgrunnen for endringsforslaget er at BFV ikke har økonomiske midler utover det som er avsatt i årsbudsjettet, og selskapet anser at dette er sårbart dersom det inntreffer uventede og kostbare hendelser som må utbedres/repareres umiddelbart. Med de utfordringene selskapet vil få fremover med den forventa befolkningsveksten og aktivitetsøkningen i eierkommunene, mener selskapet at det viktig at BFV er robust økonomisk både når det gjelder driftsmidler og investeringsmidler.

Representantskapet fremmer derfor forslag om å endre selskapsavtalen slik at selskapet blir mer robust økonomisk.

Saken er forberedt og behandlet i selskapets styre og representantskap, og Fosen kommunerevisjon IKS har avgitt en uttalelse til endringsforslaget.

Endringsforslaget er gjennomgått og kvalitetssikret av advokatfirmaet Bjerkan Stav ANS.

Forslag til endringer i selskapsavtalen:

Endringen gjelder selskapsavtalens §8 som omhandler og regulerer finansiering av selskapets drift. En ny §8, slik selskapet ønsker den, vil gi styre og representantskapet muligheter til å sette av både driftsoverskudd og investeringsoverskudd i fonds.

Ny § 8 i selskapsavtalen:

"§ 8 Finansiering av driften - utdelinger

Selskapet fastsetter størrelsen på den årlige innbetaling fra deltakerkommunene, til dekning av kapitalkostnader, fondsavsetninger til nyanskaffelser, utskiftninger m.m., samt administrasjon, drift og vedlikehold.

De årlige innbetalinger fastsettes slik at investeringskostnader fordeles med utgangspunkt i det aktuelle anleggets kapasitet for den enkelte kommune, mens driftskostnader fordeles ut fra faktisk utnyttelse. Administrative kostnader fordeles likt mellom deltakerkommunene.

Selskapets investeringer besluttes av deltakerkommunene. Selskapet kan ikke selv ta opp lån eller beslutte investeringsmessige innskudd fra deltakerkommunene.

Selskapet skal benytte kommunale regnskapsprinsipper.

Utdeling av selskapets midler besluttes av representantskapet etter forslag fra styret eller med styrets samtykke etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt.

Utdeling kan bare besluttes dersom midlene ikke trengs til betaling av selskapsforpliktelser eller til selskapets virksomhet. Utdeling kan ikke foretas til deltaker med forfalt innskuddsforpliktelse.

Ved overskudd i driftsregnskapet kan representantskapet etter innstilling fra styre bestemme at hele eller deler av driftsoverskuddet skal settes av i driftsfond.

Ved overskudd i investeringsregnskapet kan representantskapet etter innstilling fra styre bestemme at hele eller deler av investeringsoverskuddet skal settes av i investeringsfond. "

Det som er nytt er markert med rødt, grønt og gult. I overskriften til §8 er det også gjort et tillegg som gir en anvisning om at bestemmelsen omhandler utdelinger.

Uthevingen med gult omhandler fondsavsetningene og uthevingen i rødt er et tillegg som gir et mer helhetlig bilde av hva som er gjeldende (jfr. IKS lovens §29).

Styret vedtok å legge inn et avsnitt om at selskapet skal benytte kommunale regnskapsprinsipper. Dette er markert med grønt.

Folkehelsevurdering

Administrasjonens vurdering

Denne saken handler om hvorvidt BFV skal kunne avsette hele eller deler av overskuddet på drift eller investeringer til frie fond, og at bruken av disse frie fondene i neste omgang disponeres av selskapet selv.

Dagens praksis knyttet til drift- og investeringskostnader:

Eierkommunene betaler inn et akontobeløp til drift i løpet av året i hht budsjett, og ved årets slutt lages det en endelig avregning på årets utgifter. Driftsutgifter fordeles mellom kommunene etter ulike fordelingsnøkler. En del av utgiftene fordeles i hht f.eks vannforbruk, og fordelingsnøklerne kan derfor endres fra år til år. Praksis i senere år er at endelig utgift har blitt mindre enn budsjett, og kommunene har fått tilbakebetalt en andel ved årets slutt.

Når det gjelder investeringer, så faktureres kommunene for sin forholdsmessige andel av investeringene. Det vil si at dersom en investering kun gjelder en kommune, så vil hele denne investeringsutgiften bli belastet denne kommunene. Eierkommunene utgiftsfører investeringene i sine regnskap, finansierer dette med låneopptak, og aktiverer dette i sine regnskaper. BFV har ingen «egne» investeringer, som kun aktiveres i selskapets regnskap. Kommunene blir fakturert årlig for de investeringer som er gjennomført.

Sett i lys av det som er beskrevet ovenfor vil derfor et «driftsoverskudd» i BFV måtte bestå av at eierkommunene har innbetalt mer akonto enn det selskapet har hatt i årlige utgifter. Videre vil et «overskudd» på investeringer bestå i at investeringer ikke er gjennomført, eller blitt billigere enn budsjettet.

VAR-sektoren – krav om selvkost:

Eierkommunene skal for hvert år lage en beregning som viser hvilke utgifter som er medgått på selvkosttjenestene:

- Direkte kostnader
- Indirekte kostnader
- Avskrivning
- Kalkulatorisk rente på aktiverte investeringer

Denne beregningen foretas i dag i den enkelte eierkommune, og et eventuelt overskudd på VAR-sektoren skal avsettes til fond. Det er et prinsipp at dagens brukere av selvkosttjenestene skal betale for dagens utgifter. Det vil si at kommunene har begrenset mulighet til å avsette til fond for fremtidige investeringer, som skal komme fremtidige brukere til gode.

Vurderinger:

Det kan være mange gode argumenter for at et selskap skal opparbeide seg en fri egenkapital til dekning av uforutsette utgifter. Dette vil igjen være en sikkerhet for selskapets eksistens. Disse argumentene taler selvsagt for forslaget om å endre vedtektene i tråd med forslaget fra BFV. Men sett i lys av at selskapets drift finansieres av to kommuner, kan det ikke sies å være et stort behov for å sikre selskapet gjennom bygging av fri egenkapital. Det må antas at dersom det oppstår «uventede kostbare hendelser», så må dette kommuniseres til eierkommunene som igjen må vurdere hvordan dette skal løses og finansieres. Det er heller ikke vist til noen hendelser tidligere som viser at dette har vært noe stort problem for selskapet.

Eierkommunenes tilskudd til selskapet er ikke basert på en fast fordelingsnøkkel, men fordeles ihht f.eks vannforbruk, forholdsmessig andel av investeringer osv. Det vil si at dersom det etableres en fri egenkapital i selskapet basert på innbetalinger fra kommunene, så vil det kunne stilles spørsmål både med fordelingen (eierandel) mellom kommunene og hva denne kapitalen skal kunne brukes til.

Investeringer blir finansiert av eierkommunene, og er aktivert i kommunenes regnskap. Det er ikke lagt opp til at BFV skal ha egne investeringer, og det kan stilles spørsmål med hvorfor selskapet har behov for å bygge opp en fri egenkapital som selskapet selv skal disponere på vegne av kommunene.

Når det gjelder VAR-sektoren så skal det for hvert år lages en beregning som viser kommunenes direkte- indirekte- og kapitalkostnader. I en modell der BFV opparbeider seg frie fond, vil dette være fond i tillegg til eventuelle fond i eierkommunene. Kommunene har begrensede muligheter til å opparbeide seg fond innen selvkostområdet, og dette taler for at BFV ikke bør ha noen fri kapital utenfor kommunenes kontroll og rapportering.

På bakgrunn av de momenter som er listet opp ovenfor, vurderes dagens praksis knyttet til budsjett og regnskapsføring å være god og det anbefales derfor at forslaget til endring av selskapsavtale for BFV ikke vedtas.

Rådmannens innstilling

Kommunestyret mener at dagens selskapsavtale ivaretar selskapet og eierkommunene på en god måte, og det vedtas ingen endringer i selskapsavtalen.